

Αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΓΠΑ,

Στις 27 Μαρτίου διεξάγονται εκλογές για την ανάδειξη των εσωτερικών μελών του πρώτου Συμβουλίου του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών με βάση τον νέο νόμο 4009/2011. Όπως όλοι γνωρίζετε, οι εκλογές αυτές προκηρύχθηκαν για δεύτερη φορά επειδή την πρώτη φορά δεν υπήρξαν αρκετές υποψηφιότητες. Είναι προφανές ότι το κλίμα βίας και προπηλακισμών και η στοχοποίηση των υποψηφίων από βίαιες μειοψηφίες φοιτητών με τις ευλογίες δυστυχώς και ορισμένων καθηγητών, τα οποία παρατηρήθηκαν σε άλλα Πανεπιστήμια, απέτρεψε πολλούς συναδέλφους από την υποβολή υποψηφιότητας. Η ματαίωση των εκλογών στο ΓΠΑ λόγω έλλειψης υποψηφίων τραυματίζει το κύρος του πανεπιστημίου μας και το καθιστά αδύναμο ενόψει των επερχόμενων αλλαγών και ανακατατάξεων που προβλέπονται στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης σύμφωνα με τον νέο νόμο.

Όσον αφορά το πρόσωπό μου, αρχικά δεν σκόπευα να υποβάλλω υποψηφιότητα σε αυτές τις εκλογές, επειδή είχα θέσει κάποιους προσωπικούς διδακτικούς και ερευνητικούς στόχους για το επόμενο χρονικό διάστημα και ανέμενα ότι θα υπάρξουν αρκετές υποψηφιότητες ικανών συναδέλφων με διοικητική εμπειρία για το νέο Συμβούλιο Διοίκησης. Βλέποντας όμως ότι το ΓΠΑ είναι ίσως το μόνο Πανεπιστήμιο στο οποίο οι εκλογές φαίνεται να μην πραγματοποιούνται όχι λόγω της βίαιης δράσης φοιτητικών μειοψηφιών αλλά λόγω της απροθυμίας των καθηγητών του ιδρύματος που διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα να εκτεθούν για εκλογή, αισθάνθηκα ότι έχω κι εγώ ευθύνη για αυτό. Ως υπεύθυνοι πολίτες αυτής της χώρας πιστεύω ότι θα πρέπει όλοι μας να αναλαμβάνουμε τις ευθύνες που μας αναλογούν τόσο στον εργασιακό μας χώρο όσο και στην κοινωνία γενικότερα και να μην περιμένουμε να λύσουν οι άλλοι τα προβλήματα για εμάς. Επειδή πιστεύω επίσης πως αυτά τα οποία πρεσβεύει ο καθένας μας θα πρέπει να τα εφαρμόζει πρώτα στον εαυτό του πριν αρχίσει να ασκεί κριτική στους άλλους, αποφάσισα να εκτεθώ ως υποψήφιος για το πρώτο Συμβούλιο Διοίκησης του ΓΠΑ και να δώσω όλες μου τις δυνάμεις αν εκλεγώ για την επιτυχία της νέας Διοίκησης του ιδρύματος και το καλό του ΓΠΑ.

Έχω πλήρη επίγνωση των τεράστιων δυσκολιών που θα αντιμετωπίσει η νέα Διοίκηση του ιδρύματος, ευρισκόμενη ανάμεσα στην ωμή και απροσχημάτιστη βία δυναμικών μειοψηφιών και τους περιορισμούς που θέτει η οικτρή οικονομική κατάσταση της χώρας. Γνωρίζω πολύ καλά ότι υπό τις συνθήκες βίας και περιφρόνησης των αρχών της δημοκρατίας που επικρατούν σήμερα στα πανεπιστήμια, η συμμετοχή στο νέο Συμβούλιο Διοίκησης θα είναι πιθανότατα μία προσωπική δοκιμασία. Με την ευκαιρία θα ήθελα να διευκρινίσω ότι δεν ανήκω σε αυτούς που πιστεύουν ότι ο νέος νόμος στερείται ατελειών και αποτελεί πανάκεια για την επίλυση των προβλημάτων της ανώτατης εκπαίδευσης. Η υποψηφιότητά μου για το Συμβούλιο Διοίκησης δεν υπαγορεύτηκε από υπερβάλλοντα ζήλο για την εφαρμογή του συγκεκριμένου νόμου αλλά από τη αγωνία μου για την επικράτηση

της νομιμότητας και των δημοκρατικών αρχών στα πανεπιστήμια και την επιθυμία μου να εναντιωθώ έμπρακτα στον «πολιτισμό» της επιβολής μειοψηφικών απόψεων με την βία.

Από την στιγμή που αποφάσισα να εκτεθώ ως υποψήφιος για το 1^ο Συμβούλιο Διοίκησης και να ασχοληθώ με τα «κοινά» του ΓΠΑ, έκρινα σκόπιμο να εξηγήσω δημόσια γιατί έλαβα αυτή την απόφαση και ποιες είναι οι απόψεις μου για τα θέματα της αρμοδιότητάς του αλλά και γενικότερα για το μέλλον του ΓΠΑ. Όσον αφορά τους λόγους που με οδήγησαν στην απόφαση να υποβάλλω υποψηφιότητα, τους έχω ήδη εκθέσει παραπάνω. Όσον αφορά τις απόψεις μου για τον ρόλο μου και την δράση μου ως μέλους του Συμβουλίου Διοίκησης αν έχω την τιμή να εκλεγώ, θέλω πρώτα από όλα να είμαι ειλικρινής μαζί σας. Συνεπώς δεν υποστηρίζω ότι έχω να προτείνω μαγικές λύσεις για τα χρονίζοντα προβλήματα του ΓΠΑ, ούτε ότι έχω έτοιμες πλήρεις απαντήσεις και προτάσεις για όλα τα θέματα που θα τεθούν στο τραπέζι σύμφωνα με τον νέο νόμο για την ανώτατη εκπαίδευση. Τέλος, επειδή δεν υποβάλλω την υποψηφιότητά μου «σαν έτοιμος από καιρό» αλλά κατόπιν απόφασης που έλαβα πρόσφατα για τους λόγους που εξέθεσα παραπάνω, δεν έχω και τον χρόνο να συντάξω αναλυτική έκθεση των απόψεών μου για όλα τα θέματα που σχετίζονται με το ΓΠΑ και την διοίκησή του. Παρακάτω θα προσπαθήσω όμως να κωδικοποιήσω ορισμένες απόψεις και προθέσεις και στην βάση αυτών ζητώ να με ψηφίσετε αν κρίνετε ότι γενικά κινούνται προς την σωστή κατεύθυνση.

Η πρώτη και σημαντικότερη ίσως πρόκληση με την οποία θα βρεθούν αντιμέτωποι οι καθηγητές που θα εκλεγούν ως εσωτερικά μέλη του συμβουλίου είναι η εκλογή των εξωτερικών μελών του. Το θέμα αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο, δεδομένου ότι ακόμη και οι καλύτεροι νόμοι αποτυγχάνουν αν δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι άνθρωποι τόσο από άποψη ικανοτήτων όσο και από άποψη ηθικού αναστήματος να τους υλοποιήσουν. Για μένα είναι ιδιαίτερα σημαντικό να εκλεγούν προσωπικότητες κύρους με κοινωνική αποδοχή που θα είναι ευρύτερη και δεν θα περιορίζεται μόνο εντός των στενών ορίων κάποιου συγκεκριμένου κόμματος και με γνώση των αγροτικών θεμάτων και των θεμάτων της ανώτατης εκπαίδευσης. Επειδή η αναζήτηση τέτοιων υποψηφίων δεν είναι εύκολη, πιστεύω (και προσωπικά θα το επιδιώξω) ότι όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΓΠΑ θα πρέπει να κληθούν να κάνουν προτάσεις πριν την εκλογή των εξωτερικών μελών του συμβουλίου.

Οι ίδιες αρχές με αυτές που αναφέρθηκαν για τα εξωτερικά μέλη του Συμβουλίου ισχύουν και για την επιλογή των προσώπων που θα προταθούν τελικά για εκλογή στην θέση του Πρύτανη του ΓΠΑ.

Σύμφωνα με τον νέο νόμο (4009/2011), οι κοσμήτορες των σχολών, οι οποίοι έχουν ευρύτατες αρμοδιότητες, εκλέγονται από το Συμβούλιο. Η διάταξη αυτή συγκέντρωσε αρκετές επιφυλάξεις ακόμη και από πολλούς καλοπροαίρετους υποστηρικτές του νέου νόμου και της μεταρρύθμισης στην ανώτατη εκπαίδευση και αυτές τις επιφυλάξεις τις συμμερίζομαι και εγώ. Μένει να διαπιστωθεί στην πράξη πως θα λειτουργήσει η διάταξη αυτή σε μία χώρα στην οποία, λόγω και της Μεσογειακής μας ιδιοσυγκρασίας, τα πάθη και

οι φατριασμοί πολλές φορές φθάνουν στα άκρα. Σε κάθε περίπτωση, η συγκεκριμένη αρμοδιότητα του συμβουλίου είναι κρίσιμης σημασίας και επομένως οι επιλογές που θα κάνει όσον αφορά τα πρόσωπα των κοσμητόρων θα είναι καθοριστικές για την ακαδημαϊκή ζωή του ΓΠΑ. Η εκλογή των κατάλληλων ανθρώπων για τις θέσεις των κοσμητόρων εναπόκειται στην ευθυκρισία και την αμεροληψία των μελών του συμβουλίου. Προσωπικά δεσμεύομαι ότι για μένα, στην περίπτωση που θα εκλεγώ ως μέλος του συμβουλίου, βασικό κριτήριο εκλογής των κοσμητόρων θα είναι, παράλληλα με την επιστημονική τους επάρκεια (διδασκική και ερευνητική), η μετριοπάθεια των υποψηφίων καθώς και η ικανότητά τους να συνεργάζονται με τα άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΓΠΑ χωρίς διακρίσεις και ανταγωνιστικές ομαδοποιήσεις.

Βασική αρμοδιότητα του Συμβουλίου Διοίκησης την οποία θα κληθεί να αναλάβει αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του θα είναι η έγκριση του νέου Οργανισμού του Πανεπιστημίου. Ο νέος οργανισμός θα περιέχει κρίσιμες διατάξεις, όπως η οργάνωση της ακαδημαϊκής, διοικητικής και οικονομικής λειτουργίας του ιδρύματος, η ίδρυση σχολής ή σχολών μεταπτυχιακών σπουδών, η διαδικασία ίδρυσης, μετονομασίας, συγχώνευσης ή κατάργησης εργαστηρίων, τα ειδικά προσόντα και οι προϋποθέσεις επιλογής και εξέλιξης των καθηγητών του ιδρύματος, η διαδικασία προκήρυξης θέσεων, επιλογής και διορισμού των καθηγητών του ιδρύματος, κ.λπ. Για όλα αυτά τα θέματα πιστεύω ότι θα πρέπει να υπάρξει διάλογος εντός των υπαρχόντων τμημάτων και υποβολή προτάσεων πριν την λήψη αποφάσεων από το Συμβούλιο. Οι απόψεις των τμημάτων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από το συμβούλιο. Ειδικά για το θέμα των προσόντων για εκλογή ή εξέλιξη των καθηγητών, η άποψή μου είναι ότι αυτά θα πρέπει να είναι σαφή, ώστε να μην «προσαρμόζονται» σε τυχόν σκοπιμότητες και να λαμβάνουν υπόψη την Ελληνική πραγματικότητα όσον αφορά την απαιτητικότητά τους, αλλά παράλληλα να εναρμονίζονται με τα διεθνή ακαδημαϊκά πρότυπα.

Εκτός από τον Οργανισμό, το Συμβούλιο Διοίκησης θα εγκρίνει και τον νέο Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος, με τον οποίο θα καθορίζονται κρίσιμα θέματα της εσωτερικής του λειτουργίας, όπως η εκπαιδευτική λειτουργία (οδηγοί σπουδών, εξεταστικά φοιτητών, κ.λπ.), ειδικότερα θέματα λειτουργίας των υπηρεσιών του ιδρύματος, εκλογικές διαδικασίες για την ανάδειξη συλλογικών οργάνων, κ.λπ. Για όλα τα παραπάνω θα πρέπει να υπάρξει διάλογος αλλά με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα εντός των σχολών, να συγκροτηθούν ομάδες εργασίας και να ληφθεί υπόψη η θετική εμπειρία από την σύνταξη του προηγούμενου Εσωτερικού Κανονισμού.

Ο ετήσιος τακτικός οικονομικός προϋπολογισμός καθώς και το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων του ιδρύματος θα εγκρίνεται από το Συμβούλιο. Αυτό σημαίνει ότι το συμβούλιο θα έχει καθοριστικό ρόλο στην κατανομή και την διάθεση των οικονομικών πόρων του Ιδρύματος. Κατά την άποψή μου θα πρέπει να δοθεί βαρύτητα στην δημιουργία σύγχρονων εργαστηριακών υποδομών καθώς και στην συντήρηση και ανανέωση αυτών που υφίστανται σήμερα, με στόχους, παράλληλα με την αναβάθμιση της εργαστηριακής

εκπαίδευσης των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, να είναι σε θέση το Ίδρυμα να διεκδικεί και να υλοποιεί μεγάλα ερευνητικά προγράμματα. Επιπλέον η βελτίωση των εργαστηριακών υποδομών του ιδρύματος και η καλύτερη οργάνωση της χρήσης τους θα αναβαθμίσει τις δυνατότητές του όσον αφορά την ανάληψη πρωτοβουλιών για τη σύνδεσή του με την κοινωνία και την οικονομία και την συμβολή του στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας, την προστασία του περιβάλλοντος και την πρόοδο της χώρας γενικότερα. Για την επίτευξη αυτών των σκοπών, είναι αναγκαίο να οργανωθούν μεγάλα εργαστήρια με ακριβά όργανα, τα οποία θα λειτουργούν με βάση ειδικές προβλέψεις του εσωτερικού κανονισμού και θα παρέχουν οργανωμένα τις υπηρεσίες τους σε όλο το πανεπιστήμιο. Επιπλέον, είναι αναγκαία και η αναβάθμιση των αιθουσών διδασκαλίας και των λοιπών υποδομών που υποστηρίζουν την θεωρητική διδασκαλία των μαθημάτων.

Στις αρμοδιότητες του συμβουλίου ανήκει και η έγκριση του ετήσιου προγραμματισμού και απολογισμού για την αξιοποίηση της περιουσίας του Ιδρύματος. Το ΓΠΑ έχει δύο πολύ σημαντικά αγροκτήματα, ένα στην Κωπαΐδα και ένα στα Σπάτα, τα οποία πρέπει να αξιοποιήσει με πιο επωφελή τρόπο στο μέλλον για τις ανάγκες της εκπαίδευσης. Η απλή ενοικίαση σε ιδιώτες και η είσπραξη ενός τμήματος, ανεξάρτητα από το ύψος του, δεν προσφέρει πολλά στους εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς στόχους του ΓΠΑ και αυτό μπορεί να οδηγήσει σε απώλειά τους στο μέλλον. Σε κάθε περίπτωση, το Συμβούλιο θα πρέπει να μεριμνήσει, ώστε να υπάρχει διαφάνεια και καλή ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΓΠΑ σχετικά με τον τρόπο αξιοποίησης των αγροκτημάτων του.

Ένα κρίσιμο ζήτημα για το μέλλον του ΓΠΑ είναι η πρόβλεψη του νέου νόμου για την σύσταση σχολών του ιδρύματος στην παράγραφο 7 του άρθρου 76 το οποίο περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις που θα ισχύσουν κατά την πρώτη εφαρμογή του. Για το θέμα αυτό το Συμβούλιο εκφράζει γνώμη μετά από εισήγηση του πρύτανη και την διαβιβάζει στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Στο ΓΠΑ μπορούν να ιδρυθούν δύο ή τρεις Σχολές. Λόγω της δυσκολίας ομαδοποίησης των επιστημών που θεραπεύει το καθένα από τα έξι υπάρχοντα τμήματα, πιστεύω ότι η στην παρούσα φάση η ίδρυση τριών Σχολών είναι πιο λειτουργική και δίνει μεγαλύτερο επιστημονικό εύρος στο ΓΠΑ. Αν και ο νέος νόμος δεν προβλέπει άμεση εκκίνηση διαδικασιών συγχώνευσης Πανεπιστημίων, ορίζει το νομικό πλαίσιο με βάση το οποίο αυτό θα μπορούσε να γίνει στο μέλλον. Με δεδομένες τις αλλαγές που προβλέπεται να γίνουν σε όλο τον δημόσιο τομέα στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του και της μείωσης της κρατικής σπατάλης, είναι εύλογο να αναμένονται αναδιατάξεις και συγχωνεύσεις και στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης. Πιστεύω ότι το ΓΠΑ θα πρέπει να διεκδικήσει με νόμιμα μέσα την παραμονή του ως αυτόνομου Πανεπιστημίου και αν αυτό δεν είναι δυνατόν, να αποφύγει τουλάχιστον την ένταξή του σε ένα μεγάλο Πανεπιστήμιο όπως το Πανεπιστήμιο Αθηνών, η οποία πιθανότατα θα είχε σαν συνέπεια την σοβαρή συρρίκνωσή του. Από την άλλη πλευρά όμως, πιστεύω ότι το ΓΠΑ δεν θα πρέπει να είναι άκριτα αρνητικό σε προσπάθειες γενικότερου εξορθολογισμού των δομών της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα μας αλλά να συμβάλλει θετικά σε μία τέτοια κατεύθυνση με την υποβολή ρεαλιστικών προτάσεων. Το νέο

Συμβούλιο που θα προκύψει από τις εκλογές θα πρέπει να μεριμνήσει, ώστε οι προτάσεις που θα διατυπώσει να βασίζονται σε ουσιαστικό διάλογο μεταξύ όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΓΠΑ μέσα στο πλαίσιο των οργάνων και των διαδικασιών που προβλέπει ο νέος νόμος.

Τελειώνοντας, καλώ τους συναδέλφους καθηγητές του Ιδρύματος όλων των βαθμίδων να συμμετάσχουν στις εκλογές για την ανάδειξη του νέου συμβουλίου Διοίκησης και να ψηφίσουν κυρίως με κριτήρια τις θέσεις και τις ικανότητες των υποψηφίων παρά με βάση τις προσωπικές γνωριμίες ή συμπάθειες. Η συμμετοχή στις εκλογές για το 1^ο Συμβούλιο του ΓΠΑ σε αυτή την ιδιαίτερα κρίσιμη φάση τόσο για τον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης όσο και για την χώρα γενικότερα πρέπει να αποτελέσει ένα μήνυμα ότι η πλειοψηφία της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΓΠΑ τάσσεται υπέρ της δημοκρατίας και της εφαρμογής των νόμων του κράτους, όπως προβλέπεται από το Σύνταγμα και δεν αποδέχεται την βία και τον καταναγκασμό από δυναμικές μειοψηφίες ως μέσων επιβολής απόψεων. Η ευθύνη για το μέλλον του ΓΠΑ, την ακαδημαϊκή ελευθερία και την ποιότητα των συνθηκών εργασίας μας σε αυτό ανήκει σε όλους μας.

Σας ευχαριστώ που είχατε το ενδιαφέρον και την υπομονή να διαβάσετε τις σκέψεις και τις απόψεις μου, όπως διατυπώνονται στο παρόν κείμενο.

Δημήτρης Σάββας
Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΠΑ
Εργαστήριο Κηπευτικών Καλλιεργειών